

PRAWO ŁOWIECKIE

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ Z DNIA
3 GRUDNIA 1927 R. O PRAWIE
Ł O W I E C K I E M
(DZ. UST. Nr. 110)

Z KOMENTARZAMI

SKŁAD GŁÓWNY:
PL. 3-CH KRZYŻY 12
JULJAN EJSMOND

Cena zł. 1.50

W A R S Z A W A — 1 9 2 8

K.2068

PAŃSTWOWE
MUZEUM ZOOLOGICZNE

BIBLIOTEKA

Inw. Nr. K.2068.

WARSZAWSKA SPÓŁKA MYŚLIWSKA SKŁAD BRONI i AMUNICJI

Warszawa, Królewska 17. Telefony: 19-17, Zarząd 78-27.

Jeneralne przedstawicielstwo na Polskę i Gdańsk
Słynnych fabryk: Fabrique Nationale-Herstal, Lebeau,
Stassart, Francotte, Delrez, Sauer, Mauser,
Husqvarna, Société Française des Munitions
de Chasse, Rottweil, Utendoerffer.

Firmowe naboje śrutowe własnego wyrobu
maszynowe z kapiszonem „GEVELOT”
z prochem bezdymnym „ROTTWEIL”

Przybory myśliwskie i szermiercze. Warsztaty puzkarskie.
Własna fabryka giliż i przybitek myśliwskich w Warszawie.

FILJE: W WILNIE, UL. WILEŃSKA 10, WE LWOWIE, PLAC
MARJACKI 4, W POZNANIU, UL. GWARNA 12, (Telefon 19-08).

PRAWO ŁOWIECKIE

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA
RZECZYPOSPOLITEJ Z DNIA
3 GRUDNIA 1927 R. O PRAWIE
Ł O W I E C K I E M
(DZ. UST. Nr. 110)

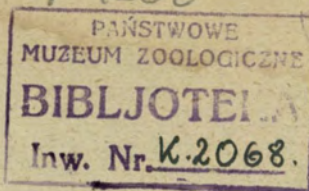
Z KOMENTARZAMI

W A R S Z A W A

1 9 2 8

44262

OPRACOWALI:
JULJAN EJSMOND
i **STANISŁAW BŁONAROWICZ**

Biblioteka Muzeum i Inst. Zoologii PAN

K. 2068

1000000000434

Drukarnia: Piotr Puz i S-ka, Miodowa 8. Tel. 74-09.

<http://rcin.org.pl>

Postanowienia wstępne.

Art. 1.

W rozumieniu rozporządzenia niniejszego wyraz „zwierzyna” oznacza **dzikie zwierzęta łowne, którymi są:**

- a) żubry, łosie, jelenie, daniele, sarny, kozice, dziki, bobry, świstaki, zające (szaraki i bielaki), króliki, wiewiórki, niedźwiedzie, rysie, żbiki, wilki, lisy, borsuki, kuny leśne (tumaki), kuny domowe (kamionki), techórze, gronostaje, łasice, wydry, norki;
- b) głuszce, cietrzewie, jarząbki, pardwy, kuropatwy, przepiórki, bażanty, dropie, dropie-kamionki (strepety), żórawie, czarne bociany, czaple, słonki, dubelty, bekasy, bekasiki, kulony i kuliki, bataljony, derkacze, łyski, nurki, czajki, dzikie łabędzie, dzikie gęsi i dzikie kaczki oraz wszelkie inne ptactwo błotne i wodne, dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty, jakoteż ptaki krukowate i drapieżne.

Ponadto Minister Rolnictwa może uznać w drodze rozporządzenia inne jeszcze gatunki zwierząt dzikich za zwierzęta łowne.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej nie zajmuje się wszystkimi zwierzętami żyjącymi w stanie dzikim, a jedynie niektórymi z nich, będącymi powszechnie

przedmiotem polowania. Zwierzęta te oznacza rozporządzenie nazwą „zwierzęta łowne” („zwierzyna“). Zwierzęta łowne są wyliczone wyczerpująco w art. 1.

Art. 2.

Przez „**polowanie**“ rozporządzenie niniejsze rozumie przywłaszczanie zwierzyny oraz jej części użytecznych i płodów, tropienie, ściąganie, łowienie zwierzyny, strzelanie do niej i inne czynności podobne, zmierzające do jej przywłaszczenia.

Powyższe czynności wykonywane w miejscach ogrodzonych, z których zwierzyna wydostać się nie może (zwierzyńcach), i bażantarniach nie są polowaniem w rozumieniu rozporządzenia niniejszego.

Przez „polowanie” rozumieć należy nie tylko przywłaszczenie zwierzyny, ale i wszelkie te czynności, które zmierzają do przywłaszczenia. Wobec tego poluje w rozumieniu rozporządzenia niniejszego ten, kto którakolwiek z czynności wymienionych w art. 2 przedsięwzięje, nawet jeżeli nie miał zamiaru zwierzyny przywłaszczyć, lub jej nie przywłaszczył.

Aby miejsce ogrodzone stanowiło zwierzyńiec, musi być w ten sposób ogrodzone, by zwierzyna nie mogła doń z zewnątrz wchodzić, ani zeń wydostać się; bażantarnie nie potrzebują być w ten sposób ogrodzone, w takich jednak niezupełnie ogrodzonych bażantarniach jedynie polowanie na bażanty nie będzie uważane za polowanie w rozumieniu rozporządzenia o prawie łowieckim, polowanie natomiast na inną zwierzynę podlega postanowieniom rozporządzenia o prawie łowieckim.

Art. 3.

Hodowanie zwierzyny należy wyłącznie do właściciela polowania.

Właściciel polowania wdzierżawiając polowanie przelewa tem samem na dzierżawcę również uprawnienie do hodowania zwierzyny.

ROZDZIAŁ I.

O polowaniu.

Art. 4.

Polowanie związane jest z własnością gruntu i należy do właściciela gruntu.

Domniemywa się, że własność gruntu nie jest obciążona prawem polowania na rzecz innych osób. Kto twierdzi, że ma na cudzym gruncie prawo polowania w całości lub co do pewnych gatunków zwierzyzny, albo z innemi ograniczeniami, winien jest twierdzenie swoje udowodnić.

Po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego obciążenie własności gruntu prawem polowania nie może być ustanawiane; akty temu przeciwnie są nieważne.

Polowanie nie może być na przyszłość ustanawiane jako samoistne z własnością gruntu niezwiązane prawo.

Polowanie niezwiązane z własnością gruntu nazywa rozporządzenie „prawem polowania”. Istnienie takiego prawa winien udowodnić ten, kto twierdzi że je ma.

Art. 5.

Właściciel gruntu może ciążące na jego własności prawo polowania wykupić za cenę równą iloczynowi z pomnożenia sumy średniego czystego dochodu rocznego z polowania przez liczbę dwadzieścia.

Jeżeli właściciel prawa polowania nie zgodzi się na wykup lub cenę wykupu, właściciel gruntu może żądać od właściwego sądu ustalenia ceny wy-

kupu oraz, po uiszczeniu tej ceny, zwolnienia gruntu od obciążającego go prawa polowania.

Między właścicielem gruntu, a właścicielem polowania może nastąpić dobrowolna umowa o wykupno prawa polowania zawarta na odmiennych zasadach niż wymienione w art. 5.

ROZDZIAŁ II.

O użytkowaniu polowania.

Art. 6.

Właściciel polowania może użytkować je samodzielnie, jeżeli obszar gruntu, na którym ma polowanie jest **nie mniejszy od stu hektarów** ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi **obwód łowiecki własny**.

Obszary lasów państwowych, uznane przez rząd lasów państwowych za odpowiadające wymaganiom ustępu pierwszego, stanowią **obwody łowieckie własne Państwa**.

Obwód łowiecki własny powstaje na czas nieoznaczony i istnieje tak długo, jak tego sobie życzy właściciel, a jeżeli polowanie zostało wypuszczone w dzierżawę — najkrócej do końca terminu dzierżawy.

Obwód łowiecki powstaje dopiero po zarejestrowaniu go przez starostę. Obszar mniejszy od 100 ha nieprzerwanej powierzchni nie może być zarejestrowany. (Por. art. 12).

Obszary lasów państwowych nie podlegają rejestracji przez starostę; rejestrację taką zastępuje uznanie zarządu lasów państwowych, że obszar mający stać się obwodem łowieckim posiada conajmniej 100 ha nieprzerwanej powierzchni.

Niema przymusu użytkowania polowania i tworzenia obwodów łowieckich. Czas na jaki obwód łowiecki zostaje utworzony zależy od woli właściciela.

Jeżeli polowanie zostało wypuszczone w dzierżawę, obwód łowiecki nie może przestać istnieć z woli właściciela przed wygaśnięciem umowy dzierżawnej, która nie może być zawarta na czas krótszy, niż lat 6.

Prawo łowieckie rozróżnia obwody łowieckie „własne” i „wspólne”. Własnymi nazywa te obwody, które utworzone zostały z gruntów należących do jednego właściciela, wspólnymi zaś obwody utworzone z gruntów należących do wielu właścicieli. (Por. art. 7).

Art. 7.

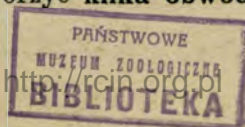
Jeżeli obszar polowania nie stanowi obwodu łowieckiego własnego, właściciel tego polowania może użytkować je jedynie łącznie z właścicielami innych obszarów polowania na obszarze nie mniejszym od stu hektarów ciągłej powierzchni. Obszar taki po zarejestrowaniu go przez właściwego starostę stanowi **obwód łowiecki wspólny**.

Zachodzi tu wypadek, gdy obszar jest zbyt mały, aby mógł tworzyć własny obwód łowiecki. Właściciel takiego obszaru może połączyć się z innymi właścicielami takich samych gruntów w celu utworzenia obwodu wspólnego.

Art. 8.

Obwód łowiecki wspólny winien być tworzony w ten sposób, ażeby obejmował cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli nie zajdą wypadki przewidziane niżej.

Gdy **obszar gminy** po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych zawiera **co najmniej tysiąc hektarów** ciągłej powierzchni, można w **obrzebie** tej gminy utworzyć **kilka obwodów łowieckich**

wspólnych, z których każdy winien mieć conajmniej pięćset hektarów ciągłej powierzchni.

Gdy obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych nie stanowi ciągłej powierzchni, lecz składa się z kilku nieprzylegających do siebie obszarów, z których każdy obejmuje conajmniej sto hektarów, z każdego z tych obszarów może być utworzony osobny obwód łowiecki wspólny.

Gdy gmina składa się z pewnej liczby wsi (kolonij, zaścianków), to z wsi, które po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych mają conajmniej po dwieście pięćdziesiąt hektarów ciągłej powierzchni mogą być tworzone osobne obwody łowieckie wspólne.

W wypadkach przewidzianego wyżej tworzenia kilku obwodów łowieckich wspólnych w obrębie jednej gminy należy je tworzyć w ten sposób, ażeby obszary tych obwodów łącznie obejmowały cały obszar gminy po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych.

Zasadniczo na obszarze jednej gminy winien być utworzony tylko jeden obwód łowiecki wspólny. Od tej zasady istnieją następujące wyjątki: 1) gdy grunty włościańskie nadające się do utworzenia obwodu łowieckiego wspólnego tworzą nieprzerwany obszar conajmniej 1000 ha, wówczas można z nich utworzyć kilka obwodów wspólnych, każdy z nich jednak ma wynosić conajmniej 500 ha nieprzerwanej powierzchni. 2) Gdy grunty włościańskie nadające się do utworzenia obwodu łowieckiego wspólnego, rozrzucone są w kilku grupach nie łączących się, wówczas z każdej takiej grupy można utworzyć obwód łowiecki wspólny, jeżeli grupa wynosi conajmniej 100 ha. 3) W gminach zbiorowych każda wieś (kolonja, zaścianek) może utworzyć odrębny obwód łowiecki wspólny, o ile obszar gruntów składających się na obwód wynosi conajmniej 250 ha ciągłej powierzchni.

Zarówno wówczas gdy w obrębie gminy tworzony jest jeden okrąg łowiecki wspólny, jak i wówczas, gdy tworzone

jest kilka obwodów łowieckich, winny one obejmować wszystkie grunty z wyjątkiem obwodów łowieckich własnych, nie jest zatem możliwe wyłączenie z obwodu łowieckiego wspólnego poszczególnych gruntów o obszarze mniejszym niż 100 ha, jeśli grunty te z pozostałymi, tworzącymi obwód gruntami, stanowią nieprzerwany obszar.

Art. 9.

Obwód łowiecki wspólny może być utworzony z obszarów kilku gmin po wyłączeniu obszarów obwodów łowieckich własnych, jeżeli za tworzeniem takiego obwodu wypowiedzą się w każdej z nich właściciele gruntów stanowiących więcej niż połowę obszaru.

Utworzenie obwodu łowieckiego wspólnego na obszarze kilku gmin odbywa się w ten sposób, jak gdyby w każdej gminie miał być tworzony obwód łowiecki wspólny.

Art. 10.

Właściciel polowania, które ze względu na swoje położenie nie może być włączone do obwodu łowieckiego wspólnego w tej samej gminie i nie odpowiada warunkom utworzenia obwodu łowieckiego własnego, może swoje polowanie przyłączyć do obwodu łowieckiego wspólnego innej gminy, z którym tworzy ono obszar ciągłej powierzchni lub wypuścić je w dzierżawę właścicielowi przylegającego obwodu łowieckiego własnego albo też wziąć w dzierżawę przylegający obwód łowiecki własny i użytkować swoje polowanie łącznie z polowaniem w tym obwodzie.

Artykuł ten zawiera wyjątek od zasady wypowiedzianej w art. 8, że obwód łowiecki wspólny winien być tworzony ze wszystkich gruntów położonych w obrębie gminy, a nie nadających się do utworzenia okręgów własnych. Jeżeli grunt tak jest położony, że nie może być włączony

do obwodu wspólnego w tej samej gminie np. z tego powodu, że jest od obwodu wspólnego oddzielony obwodem własnym, wówczas właściciel może polowanie swe przyłączyć do obwodu wspólnego sąsiedniej gminy, lub do przylegającego obwodu własnego.

Art. 11.

Wody publiczne, drogi publiczne lądowe i wodne oraz tory kolejowe, jak również cudze drogi prywatne, na których właściciel gruntów drogą przedzielonych ma służebność przechodu nie stanowią przerwy w ciągłości; powierzchni obszaru ich jednak nie wlicza się do obszaru tworzonego obwodu łowieckiego i nie mogą one stanowić osobnych obwodów łowieckich.

Ciągłość powierzchni gruntów, z których zamierzono utworzyć obwód łowiecki wspólny, przerywa jedynie taka droga prywatna, która nie należy do żadnego z właścicieli wymienionych gruntów i na której żaden z właścicieli tych gruntów nie ma służebności drogi.

Art. 12.

Obwód łowiecki powstaje po upływie miesiąca od dnia zgłoszenia go przez właściciela lub właścicieli gruntów w jego skład wchodzących do właściwego starosty. Starosta w ciągu miesiąca odmówi zarejestrowania, jeżeli zgłoszenie nie odpowiada przepisom artykułów 6 — 11. Przepis ten nie dotyczy obwodów łowieckich własnych Państwa, utworzonych z obszarów lasów państwowych (ustęp drugi art. 6).

Jeżeli zarejestrowany obwód łowiecki z jakiegokolwiek powodów przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w artykułach 6 — 11, starosta poweźmie decyzję o zniesieniu obwodu.

Do powstania obwodu łowieckiego nie potrzeba stwierdzenia starosty, że obwód zarejestrował, wystarcza upływ jednego miesiąca od chwili zgłoszenia i brak zawiadomienia o odmowie rejestracji.

Uprawomocnienie się decyzji o zniesieniu obwodu łowieckiego powoduje natychmiastowe zniesienie obwodu, bez względu na to, czy polowanie w obwodzie było wydzierżawione.

Art. 13.

Jeżeli utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego (art. 7 i 8) sprzeciwiają się właściciele gruntów stanowiących mniej niż połowę obszaru niezbędnego do utworzenia obwodu, to na wniosek właścicieli gruntów stanowiących więcej niż połowę tego obszaru obwód wspólny będzie utworzony.

Przewidziany w ustępie pierwszym wniosek wyrażony być ma w zgłoszeniu wspólnego obwodu łowieckiego ze szczegółowym wymienieniem gruntów i ich właścicieli, którzy należeć będą do spółki łowieckiej obwodu (art. 14), oraz ze wskazaniem gruntów, których właściciele sprzeciwiają się utworzeniu wspólnego obwodu łowieckiego.

Zachodzi tu wypadek przymusowego utworzenia obwodu łowieckiego na wniosek większości. Za większość uważa się właścicieli gruntów, z których obwód łowiecki wspólny może być utworzony (tj. wszystkich stanowiących nieprzerwany obszar w obrębie gminy, po wyłączeniu gruntów nadających się do utworzenia obwodów własnych), którzy posiadają razem więcej niż połowę tych gruntów.

Wniosek o utworzenie obwodu łowieckiego w drodze przymusowej winien być pisemny i zawierać: wyszczególnienie imion, nazwisk i obszaru gruntów tych właścicieli, którzy sprzeciwiają się utworzeniu obwodu, a których grunty mają być na wniosek większości wcielone przymusowo do obwodu.

Zgłoszenie winny podpisać wszystkie osoby, żądające utworzenia wspólnego obwodu łowieckiego.

Art. 14.

Właściciele gruntów objętych wspólnym obwo-
dem łowieckim stanowią **spółkę łowiecką**, która
posiada osobowość prawną.

Spółka działa na podstawie statutu nadanego
jej przez starostę jednocześnie z zarejestrowaniem
obwodu łowieckiego według wzoru ustalonego rozpo-
rządzeniem Ministra Rolnictwa wydanem w porozu-
mieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Dla zgłoszeń o utworzenie spółki łowieckiej nie prze-
widuje prawo łowieckie specjalnych formalności. Zgłosze-
nie wniosku o zarejestrowanie wspólnego obwodu łowiec-
kiego jest zarazem zgłoszeniem wniosku o utworzenie
spółki łowieckiej.

Obwód łowiecki tworzony przymusowo na wniosek
większości, nie może powstać przez upływ czasu (art. 12),
a jedynie przez rzeczywiste zarejestrowanie. Wynika to lo-
gicznie z konieczności zbadania przez władzę, czy wniosek
został zgłoszony należycie przez uprawnioną do zgłaszania
wniosku większość.

Spółka łowiecka powstaje z chwilą nadania jej sta-
tutu, co odbywa się jednocześnie z zarejestrowaniem wspól-
nego obwodu łowieckiego.

Art. 15.

Zgłoszenie obwodu łowieckiego ma być doko-
nywane za pośrednictwem zarządu gminy, który stwierdzi,
czy wiadomości podane w zgłoszeniu są zgodne
z rzeczywistością oraz zaświadczy tożsamość osób
podpisanych. Zgłoszenie to sprawdzone i zaświadczone
zarząd gminy przesyła staroście.

Artykuł ten nakłada na zarząd gminy obowiązek
przyjęcia zgłoszenia i sprawdzenia, czy podane w zgłosze-
niu okoliczności podane zostały zgodnie ze stanem faktycz-
nym, oraz czy wszystkie osoby podane w zgłoszeniu, jako

życzące sobie utworzenia wspólnego obwodu łowieckiego, faktycznie zgłoszenie podpisały, względnie, jeśli są niepiśmienne, za siebie podpisać poleciły.

Art. 16.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednej gminy, zgłoszenie następuje za pośrednictwem zarządu każdej gminy, w której leży część zgłaszanego obwodu.

Jeżeli obwód łowiecki obejmuje grunty znajdujące się w granicach nie jednego powiatu, obwód ma być zgłoszony do wszystkich właściwych starostów, zarejestrowany zaś przez starostę tego powiatu, w którym leży największa część zgłaszanego obwodu.

Gdy obwód łowiecki ma być utworzony w obrębie kilku gmin, właściciele gruntów w każdej z tych gmin winni oddzielnie postawić wnioszek o utworzenie obwodu. Jeżeli zachodzi wypadek przymusowego tworzenia wspólnego obwodu łowieckiego, w każdej z gmin winna za utworzeniem wspólnego obwodu łowieckiego wypowiedzieć się większość wymagana dla utworzenia obwodu łowieckiego w obrębie jednej gminy.

Art. 17.

Obwód łowiecki wspólny może być utworzony na czas niekrótszy od lat sześciu, po wypuszczeniu go zaś w dzierżawę istnieje conajmniej do końca terminu dzierżawy. Zarząd spółki łowieckiej obwodu pełni swe obowiązki w ciągu lat sześciu, poczem o ile obwód łowiecki wspólny i jego spółka nadal mają istnieć, wybrany będzie nowy zarząd.

Raz zarejestrowany obwód łowiecki przy niezmiennych warunkach istnieje tak długo, jak sobie tego życzy właściciel obwodu (w danym wypadku właściciele większo-

ści gruntów). Najkrócej jednak może być wspólny obwód łowiecki utworzony na lat sześć, a jeżeli został wydzierżawiony, nie może być z woli właścicieli gruntów w skład obwodu wchodzących zniesiony przed upływem czasu na jaki umowa dzierżawna została zawarta. Zasada ta niema zastosowania, gdy obwód przestanie odpowiadać warunkom wymienionym w art. 6—11; i z tego powodu starosta powziął decyzję o zniesieniu obwodu. (Por. uwagę do art. 12).

Art. 18.

Polowanie może być wypuszczone w dzierżawę na czas niekrótszy od lat sześciu. Umowa zawarta na czas krótszy jest nieważna.

Umowa o wydzierżawienie prawa polowania w obwodzie łowieckim wspólnym może być zawarta na czas dowolnie długi, byle nie krótszy niż lat sześć.

Art. 19.

Przy wyborach zarządu i rozstrzyganiu innych spraw spółki na walnych zgromadzeniach spółnicy posiadają ilość głosów zależną od obszaru ich posiadłości w ten sposób, że obszar do dwu hektarów uprawnia do jednego głosu i każde następne pełne dwa hektary uprawniają do jednego głosu więcej, żaden jednak współnik nie może posiadać głosów więcej niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów.

Każdy obszar posiadanego gruntu aż do 2 ha uprawnia do 1 głosu, aby jednak posiadać dwa głosy trzeba mieć pełne dwa ha. więcej ponad podstawowe 2 ha; zatem do 2 głosów uprawnia posiadanie pełnych 4 ha, do 3 głosów pełne 6 ha i t. d. Postanowienie, iż jedna osoba nie może mieć więcej głosów niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów, broni spółkę łowiecką przed zmajoryzowaniem przez jednostkę. Przykład: jeżeli w skład spółki łowieckiej reprezentującej ogółem 60 głosów wchodzi właściciel folwarku o powierzchni 80 ha służyłoby mu 40 głosów, ponie-

waż jednak nie może mieć więcej głosów niż o jeden mniej od pozostałej liczby głosów, posiadać będzie zatem $60 - 40 - 1 = 19$ głosów, a spółka nie 60, lecz 39 głosów.

Art. 20.

Spółka łowiecka może użytkować polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym jedynie przez wypuszczenie polowania w dzierżawę.

Podział dochodu spółki uskutecznia corocznie zarząd stosownie do obszaru gruntu należącego do poszczególnych spółników.

Przeznaczenie części dochodu na cele ochrony łowiectwa, w szczególności na utrzymanie straży łowieckiej (art. 22), jak również na cele hodowlane, należy do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki i następuje w drodze uchwały powziętej zwykłą większością głosów. Przeznaczenie dochodu na inny cel wymaga zgody wszystkich członków spółki.

Wykonywanie polowania przez spółkę we własnym zarządzie nie jest dozwolone. Jedyną formą w jakiej polowanie w obwodzie łowieckim wspólnym może spółka użytkować jest wydzierżawienie. Forma wydzierżawienia (z wolnej ręki lub przez przetarg publiczny) jest dowolna, rozporządzenie bowiem nie przewiduje w tym względzie żadnych ograniczeń.

Dochody uzyskane z wydzierżawienia prawa polowania dzieli się zasadniczo pomiędzy członków spółki, przy czem każdy z członków otrzymuje z ogólnego dochodu taki procent, jaki stanowi należący do niego obszar gruntów w stosunku do wszystkich gruntów z których utworzony jest wspólny obwód łowiecki spółki. Przeznaczenie dochodu na cele ochrony łowiectwa lub hodowlane wymaga uchwały walnego zgromadzenia, zaś na cel z łowiectwem nie związany jednomyślniej zgody wszystkich członków spółki.

Art. 21.

Do zakresu działania walnego zgromadzenia członków spółki należy również powzięcie uchwały co do zniesienia obwodu i rozwiązania spółki po upływie lat sześciu od ich utworzenia, jeżeli były utworzone na czas dłuższy.

Minimum czasu na jaki wspólny obwód łowiecki może istnieć jest lat sześć. Zniesienie obwodu następuje również przez upływ czasu, na jaki został utworzony. Jeżeli jednak obwód łowiecki został utworzony i spółka łowiecka zawiązana na czas dłuższy niż lat sześć lub na czas nieograniczony, po upływie lat sześciu może uchwałą walnego zgromadzenia spółki obwód łowiecki zostać zniesiony, a spółka rozwiązana.

Art. 22.

Właściciele obwodów łowieckich własnych, spółki łowieckie obwodów łowieckich wspólnych i dzierżawcy polowania mogą na swój koszt ustanawiać **straż łowiecką**.

Strażnikami łowieckimi mogą być osoby pełnoletnie, własnowolne, będące obywatelami polskimi, nie karane za zbrodnie, występki pochodzące z chęci zysku, ani też za przekroczenia przewidziane w artykułach 77 — 80 rozporządzenia niniejszego i które czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń.

Na swój koszt oznacza nie tylko, że właściciele obwodów łowieckich mają obowiązek wynagradzania ustanowionej przez się straży łowieckiej, lecz również, że ponoszą wszelkie koszty z ustanowieniem tej straży połączone, a więc np. koszt sporządzenia odznaki, którą władza zatwierdzająca straży łowieckiej nada.

Warunki potrzebne do uzyskania pozwolenia na broń określone są w odnośnych przepisach o posiadaniu broni palnej.

Art. 23.

Strażnik łowiecki winien być zatwierdzony i zaprzysiężony przez starostę według przepisanej roty.

Po zaprzysiężeniu strażnik łowiecki otrzymuje stosowne zaświadczenie i oznakę, którą winien nosić przy pełnieniu obowiązków.

Rotę przysięgi oraz wzór oznaki ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Jeżeli strażnik łowiecki przestanie odpowiadać warunkom przewidzianym w artykule 22, starosta pozbawi go uprawnień strażnika łowieckiego oraz zarządzi odebranie wydanego zaświadczenia i oznaki.

Osoba ustanowiona przez właściciela obwodu łowieckiego w celu dozoru obwodu łowieckiego, staje się strażnikiem łowieckim w rozumieniu art. 23, dopiero po zatwierdzeniu i zaprzysiężeniu. Z przepisu art. 23 wynika, że starosta nie może odmówić zatwierdzenia i zaprzysiężenia osób, które odpowiadają warunkom wymienionym w art. 22.

Art. 24.

Strażnik łowiecki obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego o ochronie łowiectwa i donosić władzy o wszelkich dostrzeżonych naruszeniach.

Strażnik łowiecki, pełniąc służbę, może:

- a) żądać od osób spotkanych w obwodzie łowieckim z bronią palną, narzędziami łowieckimi, lub zwierzyzną okazania karty łowieckiej, a jeżeli polują, również pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania.
- b) odbierać za pokwitowaniem broń palną, inne narzędzia łowieckie i zwierzyinę osobom spot-

kanym w obwodzie łowieckim, a nieposiadającym karty łowieckiej oraz osobom polującym w obwodzie bez posiadania pisemnej zgody właściciela lub dzierżawcy polowania.

- c) zatrzymywać i przekazywać właściwej władzy osoby, których tożsamości i miejsca zamieszkania nie może ustalić, a które zastał w powierzonym jego pieczy obwodzie łowieckim na popełnianiu jednego z przekroczeń przewidzianych w artykułach 75 — 79 rozporządzenia niniejszego lub które spotkał w obwodzie z bronią palną, innymi narzędziami łowieckimi, albo ze zwierzyną, a osoby te posiadania tych przedmiotów usprawiedliwić nie mogą.

Strażnik łowiecki obowiązany jest odebrać broń i narzędzia łowieckie wraz z doniesieniem karnym doręczyć w ciągu 24 godzin najbliższemu posterunkowi policji, zwierzynę zaś oddać właścicielowi lub dzierżawcy polowania.

Strażnikowi przysługują uprawnienia wymienione w punktach a, b i c art. 24, jedynie wówczas, gdy pełni służbę, tj. gdy nosi oznakę.

Przez osoby „polujące” rozumieć należy osoby, które wykonują, którąkolwiek z czynności wymienionych w art. 2 niniejszego rozporządzenia. Wobec tego za polujące należy uważać np. również osoby, które znajdują się w obwodzie łowieckim z bronią gotową do strzału (z odwiedzionymi kurkami); osoby te winny okazać na żądanie prócz karty łowieckiej również pisemny dowód zgody właściciela lub dzierżawcy polowania.

Za osoby nieposiadające karty łowieckiej może strażnik uważać te osoby, które na żądanie karty nie okażą, choćby nawet tłumaczyły się, że karty zapomniały, i dowodziły że kartę posiadają, lecz zapomniały jej.

Nie można „za spotkane w obwodzie łowieckim” uważać tych osób, które znajdują się na drogach publicznych.

Strażnik łowiecki nie jest obowiązany przedsięwziąć szczególnych czynności zmierzających do ustalenia tożsamości i miejsca zamieszkania osób spotkanych w obwodzie łowieckim. O ile osoby te nie posiadają przy sobie dowodów osobistych lub innych dokumentów stwierdzających ich tożsamość lub miejsce zamieszkania winny same zaoferować inny dowód stwierdzający tożsamość. Strażnik łowiecki obowiązany jest dowód przyjąć jedynie o tyle, o ile może on być dostarczony w obrębie obwodu łowieckiego, w którym strażnik pełni służbę, względnie po drodze do siedziby władzy, której ma osobę zatrzymaną przekazać.

Przez usprawiedliwienie posiadania broni palnej, innych narzędzi łowieckich lub zwierzyny, nie należy rozumieć podania tytułu posiadania, lecz usprawiedliwienie samego faktu pojawienia się w obwodzie z bronią lub innymi narzędziami. Nie będzie zatem usprawiedliwieniem posiadania broni dowód, że osoba spotkana z bronią jest jej właścicielem i że posiada pozwolenie na broń, natomiast będzie takim usprawiedliwieniem udowodnienie, że osobie tej przysługuje prawo polowania na terenach sąsiadujących z danym obwodem, i że osoba ta zdążając ku tym terenom lub powracając z nich przechodzi przez obwód dla skrócenia drogi.

Doniesienie karne może być zrobione w dowolnej formie, a więc przedłożone na piśmie lub podane ustnie do protokołu.

ROZDZIAŁ III.

O ochronie łowiectwa.

1. O kartach łowieckich.

Art. 25.

Nie wolno polować bez posiadania karty łowieckiej, wydanej przez właściwą władzę. **Karta łowiecka ma zawierać** oznaczenie czasu jej ważności oraz wymienienie osoby uprawnionej do polowania.

Karty łowieckie wydaje się **na okresy**: czteronastodniowy, jednoroczny i trzyletni, przyczem dwa ostatnie okresy liczy się od dnia pierwszego marca.

Artykuł ten zabrania polowania bez posiadania, t. j. bez uzyskania karty łowieckiej. Nie będzie zatem winna polowania bez posiadania karty łowieckiej (art. 76 p. 1) osoba, która niema podczas polowania karty łowieckiej przy sobie, lecz ją wogóle posiada. Osoba taka narusza przepis art. 26 i podlega karze za nieokazanie karty łowieckiej (art. 75 p. 1).

Art. 26.

Uprawnieni do polowania winni w czasie polowania **mieć kartę łowiecką przy sobie.**

Art. 27.

Karty łowieckie wydaje się **osobom** uprawnionym do polowania z tytułu posiadania obwodu łowieckiego własnego, z tytułu wzięcia polowania w dzierżawę lub też z tytułu uzyskania pisemnego zezwolenia właściciela lub dzierżawcy polowania. Czas ważności pisemnego zezwolenia należy w niem oznaczyć.

Właściciel lub dzierżawca polowania może wydać taką ilość pisemnych zezwoleń, aby na każdego posiadacza zezwolenia przypadało conajmniej pięćdziesiąt hektarów powierzchni obwodu łowieckiego.

Karty łowieckie mogą być wydane jedynie tym osobom, które udowodnią, że posiadają własny obwód łowiecki, że obwód dzierżawią, lub które okażą zezwolenie pisemne właściciela lub dzierżawcy polowania.

Ponieważ kartę łowiecką wydaje się na podstawie pisemnego zezwolenia, zezwolenie to nie może opiewać na czas krótszy niż dni czternaście, jeżeli ma stanowić podstawę do wydania karty łowieckiej. Karta roczna lub trzechletnia może być wydana jedynie wówczas, gdy pisemne zezwolenie na tak długi okres czasu opiewa.

Wydanie nadmiernej ilości zezwoleń zagrożone jest karą (porównaj art. 76).

Cofnięcie przez właściciela (dzierżawcę) polowania pisemnego zezwolenia powoduje odebranie karty łowieckiej wydanej na podstawie takiego zezwolenia. O cofnięciu zezwolenia przed upływem czasu jego ważności winien właściciel polowania zawiadomić władzę, która wydała na podstawie zezwolenia kartę łowiecką.

Nowe zezwolenie nie może być wydane, dopokąd dawne nie zostało cofnięte.

Art. 28.

Wydania karty łowieckiej należy odmówić osobom:

1. które nie czynią zadość warunkom potrzebnym do uzyskania pozwolenia na broń;
2. które w ciągu ostatnich lat dziesięciu były karane za popełnienie zbrodni lub występku pochodzącego z chęci zysku;
3. które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane z mocy artykułów 77 — 79 rozporządzenia niniejszego.

Osobom określonym w art. 28 władza obowiązana jest bezwzględnie odmówić wydania karty łowieckiej.

Terminy wymienione w art. 28 liczy się od dnia w którym ukończono odbywanie kary.

Art. 29.

Wydania karty łowieckiej można odmówić osobom, które w ciągu ostatnich lat pięciu były karane na mocy artykułu 75 i 76 rozporządzenia niniejszego.

Art. 29 pozostawia swobodnemu uznaniu władzy, czy kartę łowiecką należy wydać czy też wydania odmówić.

Art. 30.

Jeżeli po wydaniu karty łowieckiej wyjdą na jaw okoliczności wyszczególnione w art. 28, kartę łowiecką należy unieważnić i odebrać; można zaś to uczynić, gdy wyjdą na jaw okoliczności, wyszczególnione w art. 29.

Prócz wypadków wymienionych w art. 30, należy unieważnić wydaną kartę łowiecką również wówczas, gdy właściciel lub dzierżawca obwodu łowieckiego unieważni wydane pisemne zezwolenie (por. uwagi do art. 27).

Art. 31.

Jeżeli dzierżawca polowania nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony, umowę dzierżawną należy uznać za rozwiązaną z winy dzierżawcy.

Wniesienie skargi o uznanie umowy za nieważną z tego powodu, iż dzierżawca nie może otrzymać karty łowieckiej lub zostanie jej pozbawiony dopuszczalne jest dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia, którem wydana karty łowieckiej odmówiono, lub wydaną unieważniono.

Art. 32.

Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce na czas niekrótszy od jednego roku może otrzymać **kartę łowiecką** na równi z obywatelem polskim.

Cudzoziemiec posiadający zezwolenie na pobyt w Polsce krótszy od jednego roku może otrzymać kartę łowiecką za poręczeniem obywatela polskiego, który sam posiada warunki do uzyskania takiej

karty. Władzą właściwą do wydania karty łowieckiej cudzoziemcowi w tym wypadku jest władza właściwa dla poręczyciela.

Poręczyciel odpowiada majątkowo za grzywny nałożone na cudzoziemca za przekroczenia przewidziane w rozporządzeniu niniejszem.

Minister Rolnictwa może wydać kartę łowiecką cudzoziemcowi bez poręczenia obywatela polskiego.

Dla przedstawicieli państw obcych oraz członków dyplomatycznych misyj zagranicznych legitymacja wydana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych zastępuje kartę łowiecką.

Postanowienie powyższe stosuje się z zastrzeżeniem wzajemności.

Poręczyciel ponosi pełną odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez cudzoziemca, karna zaś odpowiedzialność ogranicza się jedynie do obowiązku uiszczenia grzywien nałożonych na cudzoziemca za przekroczenie przepisów prawa łowieckiego, o ile grzywien tych nie można ściągnąć z cudzoziemca.

Art. 32 przewiduje stosowanie do cudzoziemców zasady wzajemności. Przepisy art. 32 będą wobec tego miały zastosowanie jedynie w stosunku do cudzoziemców — obywateli tych państw, które obywatelom polskim przyznają co najmniej tak samo uprzywilejowane stanowisko.

Art. 33.

Karty łowieckie wydają starostowie tych powiatów, w których osoby ubiegające się o wydanie kart i uprawnione do polowania zamieszkują.

Karty łowieckie ważne są na obszarze całego Państwa.

Formę kart łowieckich ustali Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Przez „zamieszkanie” należy rozumieć stałe miejsce zamieszkania. Miejsce chwilowego pobytu, w którym starające się o karty łowieckie osoby w przejeździe zatrzymały się, nie może być uważane za miejsce w którym osoby te zamieszkują.

Art. 34.

Za wydanie karty łowieckiej pobiera się, oprócz opłat stemplowych przewidzianych w przepisach obowiązujących, za kartę czternastodniową złotych dwa, za kartę roczną złotych dziesięć i za kartę trzyletnią złotych trzydzieści. Opłaty te wpływają na dochód Ministerstwa Rolnictwa.

Funkcjonariusze zarządu lasów państwowych otrzymują karty łowieckie bezpłatnie.

Opłaty przewidziane w art. 34 są opłatami specjalnymi, wpływającymi na dochód Ministerstwa Rolnictwa. Opłaty stemplowe (za wydanie świadectwa urzędowego) przewidziane są w art. 156 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 98 poz. 570).

Funkcjonariusze administracji lasów państwowych otrzymują karty łowieckie do użytku służbowego, wolne od wszelkich opłat na rzecz skarbu Państwa.

2. O ochronie polowania.

Art. 35.

Nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą lub innymi narzędziami do łowienia zwierzyny po cudzych gruntach, jeżeli nie stanowią one obwodu łowieckiego, na którym chodzącemu służy polowanie.

Przepis powyższy nie stosuje się do tych przedstawicieli władzy państwowej, którzy w myśl przepisów obowiązujących winni być przy spełnianiu swych czynności uzbrojeni w broń palną, a przebywają w obwodzie łowieckim w charakterze urzędowym.

Za cudze grunty w rozumieniu art. 35 nie mogą być uważane drogi prywatne, jeśli przechodzenie temi drogami nie jest wzbronione, lub jeśli osobie przechodzącej przez nie służy prawo przechodu.

Art. 36.

Uprawniony do polowania może **zatrzymać cudzego psa myśliwskiego** włączącego się w obwodzie łowieckim; w razie zatrzymania psa winien zawiadomić właściciela, jeśli zaś nie zna jego adresu, zarządcę gminy, na której obszarze pies został zatrzymany.

W razie odebrania psa przez właściciela uprawniony do polowania może żądać zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez psa w obwodzie łowieckim.

Za psy myśliwskie uważać należy: psy legawe, gończe, charty, jamniki, foksterjery, tropowce, (posokowce), płochacze (spaniele) a także inne psy używane do polowań na niedźwiedzie i na dziki.

Z porównania art. 36 i 37 wynika, że psów myśliwskich nie wolno zabijać, a jedynie z obwodu łowieckiego wypłoszyć lub też zatrzymać. Ustawodawca nie wypowiedział tej myśli wyraźnie, skoro jednak w art. 37 zezwolił na zabijanie włączających się psów nie-myśliwskich, odnośnie do psów myśliwskich zaś zezwolił jedynie na zatrzymanie ich, wynika stąd, że zamiarem ustawodawcy było wykluczyć możliwość zabijania psów myśliwskich. W razie zabicia psa myśliwskiego włączącego się, uprawniony do polowania ponosi cywilną odpowiedzialność za uszkodzenie cudzej własności.

Przez psy włóczące się rozumieć należy te psy, które znajdują się w obwodzie łowieckim same bez specjalnego przeznaczenia (nie strzegą stad i t. p.). Nie można zatem uważać za włóczące się psów które znajdują się przy swym właścicielu lub jego domowniku, o ile nie znajdują się w takiej odległości, że nie można rozpoznać do kogo należą.

Gdy właściciel psa zgłosi się po odbiór, uprawniony do polowania, o ile na mocy odnośnych postanowień prawa cywilnego sam nie nabył prawa własności, obowiązany jest psa wydać i nie może uzależniać wydania psa od uprzedniego zwrotu kosztów utrzymania psa i wynagrodzenia szkody.

Zwrotu kosztów i wynagrodzenia szkody przez psa wyrządzonej można dochodzić na drodze sądowej.

Art. 37.

Uprawniony do polowania może **zabijać psy niemyśliwskie i koty włóczące się** w obwodzie łowieckim w odległości nie bliższej niż trzysta metrów od zabudowań gospodarskich lub trzydzieści metrów od drogi publicznej.

Por. wyjaśnienie do art. 36.

Psy i koty znajdujące się w odległości nie większej aniżeli 300 metrów od zabudowań gospodarskich lub 30 metrów od drogi nie uważa się za psy i koty włóczące się i zabijać ich nie wolno.

Art. 38.

Uprawnienia przewidziane w artykułach 36 i 37 służą również właścicielowi gruntu, nieuprawnionemu do użytkowania polowania samodzielnie, na obszarze jego gruntu.

Każdy właściciel gruntu, a więc zarówno ten, który obwodu łowieckiego do zarejestrowania nie zgłosił i z tego powodu nie jest uprawniony do polowania, jak również

ten, którego grunt jest zbyt mały, by tworzyć obwód łowiecki własny i z tego powodu może być użytkowany jedynie łącznie z innymi gruntami, uprawniony jest do zabijania włóczących się po jego gruntach psów i kotów.

Art. 39.

Psów znajdujących się przy ich właścicielach lub domownikach właściciele nie uważa się za psy włóczące się.

Psów znajdujących się w takiej odległości od właściciela lub domownika tegoż, że można rozpoznać do kogo pies należy, nie należy uważać za psy włóczące się i zabijanie takich psów nie jest dozwolone. Wynika to z celu dla którego został wprowadzony przepis art. 37, a tym jest ochronienie polowania przed szkodami wyrządzanymi przez włóczące się psy. W wypadkach zatem gdy właściciela psa można rozpoznać, i wezwać go do odwołania psa z obwodu łowieckiego (gruntu nie stanowiącego obwodu) względnie pociągnąć właściciela do odpowiedzialności cywilnej za wyrządzone przez jego zwierzę szkody, upoważnienie właściciela obwodu łowieckiego (gruntu) do zabijania cudzego zwierzęcia byłoby nieuzasadnione.

Art. 40.

Podbieranie jaj, wybieranie piskląt i niszczenie gniazd ptaków jest wzbronione. Przepis ten nie dotyczy jaj i gniazd ptaków wymienionych w art. 50.

3. O niedozwolonych sposobach łowienia zwierząt.

Art. 41.

Zabrania się łowienia zwierząt przy pomocy trutek, wnyków, samostrzałów, dołów — ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, żelaz, po-trzasków, sideł, pułapek i innych podobnych środków.

Czyni się wyjątek co do zwierząt wymienionych w art. 50 i co do zwierząt uznanych z mocy przepisów prawa rybackiego za szkodliwe dla rybołówstwa, które to zwierzęta wolno chwycić w żelaza, potrzaski, sidła i pułapki, jak również co do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych, przewidzianego w ustępie drugim art. 51.

Używanie trutek, wnyków, samostrzałów, dołów-ostrokołów, lepu, ziarna rozmoczonego w spirytusie, jest bezwarunkowo wzbronione. Używanie żelaz, potrzasków, sidel i pułapek dozwolone jest jedynie w stosunku do zwierząt wymienionych w art. 50, na które wolno polować w ciągu całego roku. Jeżeliby okazała się potrzeba w celu zwalczania zwierząt wymienionych w art. 50 użycia innych zakazanych środków, Minister Rolnictwa na mocy udzielonego mu w art. 51 punkt d) pełnomocnictwa mocen jest na to zezwolić.

Do łowienia zwierząt dla celów naukowych i hodowlanych o ile nie chodzi o zwierzęta wymienione w art. 50 można używać z zezwoleniem Ministra tylko tych zakazanych środków, które nie ranią. W artykule 41 nie wypowiedział ustawodawca tej myśli wyraźnie, wynika to jednak niedwuznacznie z postanowienia zawartego w ust. 2 punkt b. art. 51.

4. O ograniczeniach polowania i o czasie ochronnym.

Art. 42.

Zabrania się polować podczas nabożeństwa w niedziele i uroczyste święta w odległości mniejszej niż dwa kilometry od świątyni.

Art. 43.

Niewolno polować w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, jak również na cmentarzach.

Zakaz polowania na cmentarzach jest bezwzględny, natomiast polowanie w odległości mniejszej niż 100 metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych, nie jest wzbronione, jeżeli właściciel zabudowań na to zezwoli.

Zabudowanie winno być faktycznie zamieszkanе, a nie tylko nadające się do zamieszkania; stare opuszczone przez ludzi domostwa, nie są zabudowaniami mieszkalnymi w rozumieniu art. 43. Wskazuje na to cel dla którego przepis art. 43 został wprowadzony, a mianowicie bezpieczeństwo osób zamieszkujących domostwa. Przez „polowanie” wymienione w art. 43 nie należy rozumieć polowania w rozumieniu art. 2, a jedynie strzelanie do zwierzyny. Jeżeli bowiem zwierzę ranione padnie w odległości mniejszej niż 100 m. od zabudowania mieszkalnego, polujący może je przywłaszczyć.

Art. 44.

Niewolno polować na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości.

Rozporządzenie chroni przez zakaz polowania na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości ptactwo przelotne, które po odbyciu drogi nad morzem, jest wyczerpane i do dalszego lotu bez odpoczynku niezdolne i wskutek tego mogłoby być narażone na masowe wybijanie.

Art. 45.

Zabrania się polować z chartami lub psami gończymi w obwodzie łowieckim mniejszym od dwu tysięcy hektarów.

Art. 45, jak również następny art. 46 zawierają wyjątki od zasady, że polować wolno w zarejestrowanym obwodzie o obszarze conajmniej 100 ha nieprzerwanej powierzchni.

Art. 46.

Polowanie na łosie-byki, a w województwach lwowskim i stanisławowskim na jelenie-byki do-

puszczalne jest jedynie w obwodach łowieckich o powierzchni **conajmniej tysiąca hektarów.**

Art. 47.

Niewolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie: na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku, na kaczki na złotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Przez wschód i zachód słońca należy rozumieć czas astronomiczny.

Art. 48.

Zabrania się polować na: żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźłeta, na niedźwiedzice od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany oraz w województwach: pomorskiem, poznańskim, warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźłeta sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Na wymienione w art. 48 zwierzęta łowne nie wolno wogóle polować, jednak Minister Rolnictwa uprawniony jest zezwolić na polowanie na te zwierzęta, z wyjątkiem żubra i bobra, które jako będące na wyginieciu prawo łowieckie chroni bezwzględnie. Przez niedźwiedzice od niedźwiedziątek należy rozumieć niedźwiedzicę przebywającą razem z potomstwem.

Art. 49.

Zabrania się polować w czasie niżej oznaczonym (**czas ochronny**) na zwierzęta następujące:

łośie-byki w czasie od 15 grudnia do 31 sierpnia,
jelenie-byki, daniële-rogacze w czasie od 1 listopada do 31 sierpnia,

sarny-kozły w województwach poznańskim i pomorskim od 1 stycznia do 15 maja, w województwach zaś pozostałych od 1 lutego do 20 kwietnia,

zające-szaraki w województwach poznańskim i pomorskim od 15 stycznia do 30 września, w województwach zaś pozostałych w czasie od 1 lutego do 30 września,

zające-bielaki w czasie od 15 lutego do 31 października,

borsuki w czasie od 1 grudnia do 31 sierpnia,
wiewiórki w czasie od 1 marca do 31 października,

głuszce-koguty w czasie od 15 maja do 15 marca,
cietrzewie-koguty w czasie od 1 czerwca do 15 sierpnia,

cietrzewie-kury w województwach wileńskim, nowogródzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim w czasie od 15 września do 15 sierpnia,

jarzabki w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,
pardwy w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,
bażanty-koguty w czasie od 1 lutego do 31 sierpnia,

kuropatwy w województwach wileńskim, nowogródzkim, białostockim, poleskim i wołyńskim w czasie od 1 listopada do 31 sierpnia, w województwach zaś pozostałych w czasie od 1 grudnia do 31 sierpnia,

przepiórki w czasie od przylotu do 31 sierpnia,
słonki w czasie od 15 maja do 15 sierpnia,
bataljony w czasie od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczory w czasie od 1 czerwca do 10 lipca,
dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne w czasie od 1 marca do 10 lipca,
dzikie łabędzie i dzikie gęsi w czasie od 15 maja do 31 lipca,

dropie, dropie-kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoty w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia,

ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi-gołębiarzy, krogulców, wron i srok w czasie od 1 lutego do 15 sierpnia.

Art. 50.

Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, lasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytac każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i bezpośrednio jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowań.

Przepis artykułu 50 stanowi jedyny wyjątek od zasady, że polować wolno jedynie w zarejestrowanym obwodzie łowieckim, zrobiony ze względu na szczególną szkodliwość zwierząt wymienionych w tym artykule.

Zwierzęta te wolno zabijać i chwytac również za pomocą niektórych środków zakazanych — jako-to żelaz, po-trzasków, siideł i pułapek (por. art. 41).

Przez zagrodę rozumieć należy miejsce zajęte przez znajdujące się w pobliżu domu mieszkalnego budynki gospodarskie wraz z podwórzem i sadem.

Art. 51.

Rada Ministrów na wniosek Ministra Rolnictwa może wprowadzić w drodze rozporządzenia czas ochronny dla dzików.

Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia na oznaczony w niem okres czasu na obszarze całego Państwa lub jego części:

- a) rozszerzać czas ochronny dla zwierząt wymienionych w art. 49;
- b) zabraniać całkowicie polowania na niektóre ze zwierząt wymienionych w art. 49;
- c) zezwalać na polowanie na zwierzęta wymienione w art. 48 z wyjątkiem żubra i bobra;
- d) zezwalać na używanie środków zakazanych artykułem 41 w celu zwalczania zwierząt wymienionych w artykule 50;
- e) wprowadzać czas ochronny dla niedźwiedzi, rysi, żbików, lisów, kun leśnych (tumaków), norek i orłów.

Nadto Minister Rolnictwa może:

- a) w drodze rozporządzenia wprowadzać czas ochronny dla zwierząt uznanych na podstawie ustępu ostatniego art. 1 za zwierzęta łowne;
- b) zezwalać na odstrzał zwierząt wymienionych w art. 49 albo ich łowienie środkami nieraniącymi w każdym czasie dla celów naukowych lub hodowlanych.

Uprawnienie zawarte w punktach a, d i e ustępu drugiego oraz w odniesieniu do sarn-kóz upraw-

nienie zawarte w punkcie c tegoż ustępu Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzenia przekazywać wojewodom.

Dziki, oraz zwierzęta wymienione w punkcie e art. 51 (niedźwiedzie, rysie, żbiki, lisy, kuny leśne (tumaki) i norki) nie mają zasadniczo czasu ochronnego, wolno więc na nie polować przez cały rok, o ile Rada Ministrów dla dzików, a Minister Rolnictwa dla pozostałych z wymienionych zwierząt nie wprowadzi czasu ochronnego. Zwierzęta te jednak nie należą do kategorii zwierząt wymienionych w art. 50, z czego wynika, że polować na nie może jedynie uprawniony do polowania w obwodzie łowieckim.

Orły wymienione w punkcie e art. 51, mają termin ochronny od 1 lutego do 15 sierpnia, ponieważ obejmuje je, jako ptaki drapieżne ustęp ostatni art. 49, nie zostały zaś wyliczone w wyjątkach, przytoczonych w tym ustępie.

Art. 51 umożliwia regulowanie czasów ochronnych na poszczególne rodzaje zwierzyny łownej w miarę potrzeby. Czas ochronny ustalony w art. 49, jest czasem bezwzględnej ochrony i nie może być zwiężony; Minister Rolnictwa względnie upoważniony wojewoda może w drodze rozporządzenia ten czas rozszerzyć (pkt. a). Zabronić całkowicie polowania może tylko Minister Rolnictwa w drodze rozporządzenia.

Ustęp trzeci pkt. b. art. 51 przewiduje zezwalanie w poszczególnych wypadkach na odstrzał i łowienie zwierzyny dla celów naukowych lub hodowlanych. Łowienie zwierzyny wymaga zawsze zezwolenia Ministra (wyjątek stanowi zwierzyna wymieniona w art. 50); odstrzał zaś jedynie wówczas, gdy ma być dokonany w czasie ochronnym.

Art. 52.

Wojewoda ogłasza corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym wykaz czasów ochronnych obowiązujących w roku następnym.

Ogłaszanie corocznie w grudniu w dzienniku urzędowym województwa wykazu czasów ochronnych obo-

wiązujących w roku następnym jest konsekwencją ruchomości terminów i zostało wprowadzone dla ułatwienia orientacji, jednak niedopełnienie tego obowiązku ze strony wojewody nie uwalnia od odpowiedzialności za przekroczenie czasów ochronnych podstawowych, jak również rozszerzonych, rozporządzeniami należycie ogłoszonymi.

Art. 53.

Po upływie dziesięciu dni od rozpoczęcia czasu ochronnego **sprzedawanie, kupowanie, przewożenie i przenoszenie objętej ochroną zwierzyny** oraz świeżych skór tej zwierzyny, jak również podawanie takiej zwierzyny w jadłodajniach jest wzbronione.

Wyjątkowo można przewozić lub przenosić zwierzynę ze zwierzynców i bażantarni, jeżeli się ma pisemne zaświadczenie ich właściciela, że zwierzyna stamtąd pochodzi i w zaświadczeniu wskazano miejsce jej przeznaczenia.

Zakaz kupowania i sprzedawania zwierzyny i świeżych skór tej zwierzyny oraz podawania jej w jadłodajniach w czasie ochronnym jest bezwzględny i stosuje się do wszelkiej zwierzyny, a więc i do pochodzącej z zagranicy, lub zabitej w czasie dozwolonym. Natomiast odnośnie do przenoszenia i przewożenia zwierzyny pochodzącej ze zwierzynców i bażantarni czyni rozporządzenie wyjątek, zezwalając na jej przenoszenie i przewożenie, pod warunkiem posiadania wystawionego przez właściciela zwierzynca świadectwa, że zwierzyna ze zwierzynca względnie bażantarni pochodzi ze wskazaniem jej miejsca przeznaczenia. Wyjątek ten jest uzasadniony tem, że zwierzyna zamknięta w zwierzyncach i bażantarniach, jest własnością czyjaś, wobec czego zabijanie i chwytanie tej zwierzyny nie jest polowaniem w rozumieniu art. 2 rozporządzenia niniejszego. Jednak sprzedawanie, kupowanie i podawanie w jadłodajniach w czasie ochronnym zwierzyny pochodzącej ze zwierzynców i bażantarni jest zabronione.

5. O wprowadzaniu nowych gatunków
zwierzyny.

Art. 54.

Wprowadzanie w celu hodowli nowych gatunków zwierzyny **wymaga zezwolenia Ministra Rolnictwa.**

ROZDZIAŁ IV.

**O wynagradzaniu szkód łowieckich
i o ochronie od tych szkód.**

1. O wynagradzaniu szkód wyrządzonych przez zwierzynę i szkód uczynionych podczas polowania.

Art. 55.

Szkody, wyrządzone w uprawach i plonach rolnych przez dziki, jelenie, daniela i sarny, **obowiązany jest wynagradzać właściciel obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję, lub dzierżawca, jeżeli polowanie w obwodzie łowieckim jest wypuszczone w dzierżawę.**

Jeżeli zwierzyna wyrządzająca szkodę ma przypuszczalnie swoją ostoję w kilku obwodach łowieckich, właściciele (dzierżawcy) tych obwodów odpowiadają solidarnie.

Obowiązek wynagradzania szkód wyrządzanych przez zwierzynę wynika z ograniczenia prawa właścicieli pól i łąk do bronięcia się przed szkodami, przez zabijanie zwierzyny wyrządzającej szkody.

Przez stałą ostoję rozumieć należy te miejsca, gdzie zwierzyna zatrzymuje się w czasie lęgu i urządza sobie w tym czasie legowiska.

Art. 56.

Jeżeli zwierzęta wymienione w artykule poprzednim wyrządzające szkodę w uprawach i pólach rolnych mają swoją ostoję na gruntach, nie wchodzących do obwodu łowieckiego, obowiązek wynagrodzenia szkody ciąży na właścicielach tych gruntów na zasadach art. 55.

Do wynagrodzenia szkód wyrządzonych przez wymienioną w art. 55 zwierzynę obowiązany jest w pierwszym rzędzie właściciel lub dzierżawca tego obwodu łowieckiego, w którym zwierzyna ma ostoję. Jeżeli grunty na których zwierzyna ma swoją ostoję nie stanowią obwodu łowieckiego, wówczas do wynagradzania szkód obowiązany jest właściciel (względnie, gdy ich jest więcej, właściciele tych gruntów).

Art. 57.

Uprawniony do polowania ma obowiązek wynagradzania szkód uczynionych przy wykonywaniu polowania przez niego samego, przez jego gości, służbę i najemników.

Art. 58.

Jeżeli poszkodowany chce wynagrodzenia szkody dochodzić, winien w ciągu dni trzech po jej dostrzeżeniu żądanie wynagrodzenia zgłosić obowiązanyemu do wynagrodzenia oraz wójtowi (naczelniko-

wi, sołtysowi) gminy, w której granicach leży grunt z wyrządzoną w uprawach i plonach rolnych szkodą.

Zgłoszenie szkody w ciągu trzech dni po jej dostrzeżeniu obowiązany do wynagrodzenia oraz wójtowi (naczelnikowi, sołtysowi) gminy, jest nieodzownym warunkiem dochodzenia szkody; udanie się na drogę sądową z pominięciem drogi przewidzianej w art. 58 nie jest dopuszczalne (por. art. 69).

Art. 59.

Wójt, otrzymawszy zgłoszenie, winien przed upływem następnych trzech dni wdrożyć postępowanie ugodowe, wzywając strony do urzędu gminnego na dzień następny i skłaniać je do zawarcia ugody. Jeżeli ugoda w dniu tym lub w ciągu dalszych trzech dni zawarta nie zostanie, wójt stwierdzi bezskuteczność postępowania ugodowego i przekaże sprawę natychmiast przewodniczącemu sądu rozjemczego do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich.

Sprawa nie może być przekazana sądowi rozjemczemu bez uprzedniego wdrożenia postępowania ugodowego. Jeżeli na wezwanie wdrażającego postępowania ugodowe wójta (naczelnika, sołtysa) gminy nie jawi się obowiązany do wynagrodzenia szkody, postępowanie ugodowe uważać należy za bezskuteczne. Jeżeli natomiast nie jawi się na wyznaczony termin strona poszkodowana i nie usprawiedliwi niestawiennictwa nieprzezwyrodną przeszkodą, niestawiennictwo uważać należy za równoznaczne z zaniechaniem dochodzenia odszkodowania.

Art. 60.

Sąd rozjemczy do spraw o wynagradzanie szkód łowieckich składa się z przewodniczącego oraz z dwóch członków wybranych po jednym przez każdą stronę.

Przewodniczącego sądu rozjemczego oraz niezbędną ilość zastępców przewodniczącego w miarę potrzeby dla każdej gminy mianuje na lat trzy starosta na wniosek wydziału powiatowego. Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy winni być zaprzysiężeni przez starostę według roty przewidzianej w przepisach obowiązujących dla sędziów.

Zastępcy pełnią obowiązki przewodniczącego kolejno, gdy przewodniczący z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Przewodniczący sądu rozjemczego i jego zastępcy mogą być mianowani dla jednej lub kilku gmin zależnie od potrzeby. O istnieniu potrzeby zamianowania osobnego przewodniczącego dla każdej gminy decyduje starosta.

Zasadniczo sądowi rozjemczemu winien przewodniczyć sam przewodniczący, zastępcy może powierzyć przewodnictwo dopiero wówczas, gdy sam z ważnych przyczyn obowiązków swoich wykonywać nie może.

Art. 61.

Po otrzymaniu sprawy o wynagrodzenie szkody łowieckiej przewodniczący sądu rozjemczego zwraca obie strony do wyznaczenia w ciągu dni trzech po jednym przedstawicielu i zawiadamia zarazem o miejscu i czasie pierwszego zebrania sądu rozjemczego.

Jeżeli strona nie wyznaczy przedstawiciela lub ten się nie zgłosi, wyznaczy go przewodniczący.

Czas pierwszego posiedzenia sądu rozjemczego winien być w ten sposób wyznaczony, by strony od chwili otrzymania zawiadomienia miały pełne trzy dni na wybranie swych przedstawicieli.

Wyznaczenie przedstawiciela strony w razie, gdy sama strona go nie wybrała, lub, gdy wybrany przedstawiciel nie zjawił się na zebranie jest obowiązkiem przewodniczą-

cego. Ma to na celu zapobieżenie uniemożliwieniu osądzenia sprawy przez sąd rozjemczy. Z tego wynika, że jeżeli wyznaczony przez stronę przedstawiciel nie zjawił się wprawdzie na pierwsze posiedzenie sądu rozjemczego, lecz zgłosił się zanim sąd rozjemczy z wyznaczonym przez przewodniczącego członkiem zacznie działać, winien być dopuszczony do postępowania.

Przyjęcie mandatu przedstawiciela strony zależy od dobrowolnej zgody osoby na przedstawiciela wyznaczonej.

Art. 62.

Sąd rozjemczy niezwłocznie po pierwszym zebraniu się przeprowadzi zbadanie szkody na miejscu.

O czasie badania przewodniczący zawiadomi strony tak wcześnie, aby mogły być przy badaniu obecne.

Z brzmienia art. 62 wynika, że pierwsze posiedzenie sądu rozjemczego i zbadanie szkody na gruncie winno stanowić jedną nieprzerwaną czynność sądu rozjemczego, w ten sposób by zbadanie sprawy na gruncie następowało niezwłocznie po zebraniu się sądu. Aby zachować warunek przewidziany w drugim ustępie art. 62 przewodniczący winien zawiadomić strony o terminie badania szkody przed zebraniem się sądu polubownego na pierwsze zebranie.

Art. 63.

Sąd rozjemczy przed wydaniem orzeczenia skłania strony do zawarcia ugody, jeżeli zaś ugoda nie nastąpi, orzeka według sumienia o istnieniu i rozmiarach szkody oraz o wysokości należnego wynagrodzenia. Sąd rozjemczy może przesłuchiwać świadków i biegłych bez przysięgi.

Gdy sąd rozjemczy uzna, iż przed nadejściem pory zbioru i plonów nie można określić wysokości wynagrodzenia lub gdy którakolwiek ze stron domagać się będzie ustalenia tej wysokości dopiero z na-

dejściem pory powyższej, orzeczenie zapada jedynie co do istnienia i rozmiarów szkody, co zaś do wysokości szkody i należnego wynagrodzenia zostaje odłożone do nadejścia pory zbioru plonów.

Wezwanie stron do ugody przed ogłoszeniem wyroku jest obowiązkiem sądu. Orzeczenie sądu winno zawierać trzy zasadnicze punkty: stwierdzenie że szkoda istnieje, stwierdzenie jakie rozmiary przybrała szkoda, oraz orzeczenie o odszkodowaniu i kosztach postępowania (porównaj art. 65).

Odłożenie orzeczenia do pory zbioru plonów następuje na skutek uznania sądu, lub na żądanie którejkolwiek strony. Z treści ust. 2 art. 63 wynika, że żądaniu strony odłożenia orzeczenia o wysokości odszkodowania nie można odmówić. Przez orzeczenie o rozmiarach szkody należy rozumieć stwierdzenie, jakie plony i na jakiej przestrzeni zostały uszkodzone, oraz jaki rodzaj i stopień uszkodzenia zachodzi.

Sąd rozjemczy nie ma prawa zmuszania świadków i biegłych do jawienia się na wezwanie.

Art. 64.

Przewodniczący sądu rozjemczego lub jego czynny w sprawie zastępca nie może pozostawać do stron lub ich przedstawicieli w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do czwartego stopnia włącznie, przełożenstwa lub zależności albo też być spółnikiem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa prywatnego jednej ze stron. Przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca obowiązany jest z urzędu baczyć, czy przeszkoda powyższa nie zachodzi i w razie jej dostrzeżenia oddać przewodnictwo następnemu z kolei zastępcy, co do którego przeszkoda nie zachodzi.

Jeżeli przewodniczący lub jego czynny w sprawie zastępca z powodu przeszkody powyższej sam się nie wyłącza, może być wyłączony przez stronę.

Powody wyłączenia wymienione w art. 64 dotyczą jedynie przewodniczącego względnie zastępcy przewodniczącego, który bierze udział w rozpoznawaniu danej sprawy, nie dotyczą natomiast przedstawicieli stron, którzy mogą być w stosunku do swych mocodawców krewnymi, powinowatymi, zależnymi, przełożonymi i t. p. Przez „stosunek zależności” rozumieć należy nie każdą zależność, a jedynie zależność wynikającą ze stosunku służbowego, oraz w wypadkach, gdy strona z jakiegobądź tytułu daje przewodniczącemu lub zastępcy utrzymanie. Nie będzie stosunkiem zależności w rozumieniu art. 64 stosunek dzierżawcy lub najmobiorecy do właściciela rzeczy dzierżawionej, lub wziętej w najem; dłużnika do wierzyciela i t. p.

Nie stanowi powodu wyłączenia, jeżeli przewodniczący względnie zastępca jest współnikiem gospodarstwa lub przedsiębiorstwa przedstawiciela strony.

Niewyłączenie się przewodniczącego lub zastępcy, w którymkolwiek z wypadków przewidzianych w art. 64 stanowi powód zaskarżenia orzeczenia do sądu okręgowego (por. art. 68). Przewodniczący winien wyłączyć się z urzędu, nawet wówczas, gdyby obie strony, wiedząc o istniejącej przeszkodzie na udział jego w postępowaniu wyraźnie się zgodziły; zgoda taka bowiem nie wyklucza odwołania się strony do sądu okręgowego z powodu naruszenia przepisów o postępowaniu.

Stronom służy prawo wyłączenia jedynie przewodniczącego względnie zastępcy i to tylko z powodów wymienionych w art. 64.

Art. 65.

Orzeczenie sądu rozjemczego zawierać będzie postanowienie o kosztach postępowania.

Do kosztów postępowania wliczać można jedynie wydatki gotówką poczynione przez przewodniczącego na powiadamianie stron, na przejazd do miejsca szkody i na materiały pisemne oraz poczynione przez sąd na opłacenie biegłych, jeżeli sąd ich wzywał.

Biegłemu należy się zwrot kosztów na jakie został narażony, oraz wynagrodzenie za trud i stracony czas. Przy ustalaniu wynagrodzenia należy stosować analogiczne przepisy ustaw o postępowaniu cywilnem.

Art. 66.

Jeżeli sąd rozjemczy nie stwierdzi szkody i wynagrodzenia nie przyzna, koszty postępowania poniesie strona domagająca się wynagrodzenia szkody.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie wyższe od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania poniesie strona obowiązana do wynagrodzenia.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna wynagrodzenie równe lub mniejsze od dawanego w postępowaniu ugodowym, koszty postępowania poniesie strona uprawniona do wynagrodzenia lub strony obie wedle orzeczenia sądu zależnie od okoliczności sprawy.

Jeżeli na skutek wezwania sądu strony zawrą ugodę na rozprawie, koszty postępowania poniosą po połowie.

W art. 66 przeprowadzona została zasada, że koszta postępowania w sądzie rozjemczym opłacać winna ta strona, która przez swe działanie uniemożliwiła ugodowe załatwienie sprawy, a więc żądała nadmiernego odszkodowania, lub ofiarowywała zbyt niskie odszkodowanie.

Rozdział kosztów między obie strony w wypadku przewidzianym w ustępie trzecim art. 66 winien zasadniczo następować wówczas, gdy w działaniu strony poszkodowanej, żądającej wynagrodzenia wyższego niż ofiarowywane nie stwierdzono złej woli, lecz okoliczności sprawy wskazują na to, że żądanie wynagrodzenia wyższego mogło być usprawiedliwione.

Art. 67.

Orzeczenie sądu rozjemczego zapada większością głosów. W orzeczeniu należy podać imiona i nazwiska składu orzekającego, imiona i nazwiska stron, żąda-

nia i dowody stron, rozstrzygnięcie sprawy, powody, któremi sąd się kierował. Orzeczenie ma być podpisane przez wszystkich członków sądu.

Jeżeli który z członków sądu odmówi swego podpisu, wtedy pozostali czynią o tem wzmiankę na orzeczeniu, które będzie miało taką moc, jakgdyby zostało podpisane przez wszystkich.

Orzeczenie sądu rozjemczego winno być doręczone stronom w ciągu dni trzech od dnia jego wydania.

Strona obowiązana do wynagrodzenia szkody winna w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wypłacić poszkodowanemu lub złożyć w urzędzie gminnym zasądzoną sumę wynagrodzenia szkody oraz w tymże terminie uiszczyć zasądzoną sumę kosztów postępowania.

Orzeczenie sądu rozjemczego ulega wykonaniu w drodze sądowej w trybie przymusowego wykonania aktów (stanowi tytuł egzekucyjny dla sądów).

Członka sądu rozjemczego, którego pozostali członkowie sądu przegłosowali nie można zmusić do położenia swego podpisu pod orzeczeniem, jednak odmowa podpisu nie spowoduje nieważności orzeczenia, jeżeli pozostali członkowie sądu uczynią o tem wzmiankę na orzeczeniu.

Postanowienie o uiszczeniu w ciągu dni 7-miu od wydania orzeczenia zasądzonej sumy kosztów postępowania ma zastosowanie również do strony żądającej odszkodowania, jeśli sąd zasądził ją na ponoszenie kosztów postępowania.

Art. 68.

Od orzeczenia sądu rozjemczego służy stronie odwołanie do sądu okręgowego jedynie w tym wypadku, gdy naruszone zostały przewidziane w arty-

kułach 61 — 67 przepisy o postępowaniu. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia sądu rozjemczego.

Za naruszenie przepisów o postępowaniu nie należy uważać braku zawiadomienia stron o czynnościach sądu, w tych wypadkach, gdy mimo braku zawiadomienia strony o czynnościach sądu wiedziały i faktycznie w całym postępowaniu udział brały. (Por. uwagi do art. 64).

Art. 69.

Jeżeli w ciągu dni czternastu od dnia zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego przed wójtem gminy sąd rozjemczy nie wyda orzeczenia, stronie poszkodowanej służy prawo zdania się na zwykłą drogę sądową.

Termin zamknięcia bezskutecznego postępowania ugodowego winien być uwidoczniony na zgłoszeniu o szkodzie (względnie protokóle) w myśl postanowień art. 59. Niezwłocznie po tem winno nastąpić przekazanie sprawy sądowi rozjemczemu.

2) Jeżeli po bezskutecznym upływie 14 dni od chwili zamknięcia przez wójta postępowania ugodowego, strona wniosła do sądu cywilnego skargę o odszkodowanie, a sąd rozjemczy wyda orzeczenie po tym terminie, orzeczenie takie nie ma znaczenia i nie może być wykonane.

2. O ochronie od szkód wyrządzanych przez zwierzynę.

Art. 70.

Każdy może zabezpieczać swe grunty od wdzierania się zwierzyny czyniącej szkodę w uprawach i plonach rolnych, urządzenia jednak poczynione

w tym celu na jego gruncie nie mają służyć do chwytania tej zwierzyny.

W szczególności wolno każdemu odstraszać taką zwierzynę od swoich gruntów straszidłami, ogniami nocnymi i t. p. środkami.

Gdyby wskutek przewidzianej w artykule niniejszym ochrony od szkód zwierzę zraniło się lub zabiło, uprawniony do polowania nie będzie mógł żądać odszkodowania.

Urządzenia poczynione w celu zabezpieczenia gruntów przed wdzieraniem się zwierzyny winny być tego rodzaju, by nie naruszały praw sąsiadów, jak również by nie przeszkadzały dzierżawcy polowania w obwodzie łowieckim wspólnym w wykonywaniu polowania.

Palenie ogni nocnych dozwolone jest tylko o tyle, o ile na to pozwalają obowiązujące przepisy wydane ze względów bezpieczeństwa publicznego.

Poczynienie urządzeń służących do chwytania zwierzyny dopuszczalne jest jedynie, gdy chodzi o zwierzynę wymienioną w art. 50, którą chwycić wolno w obrębie zagrody i w bezpośrednim jej sąsiedztwie aż do 100 m. odległości od zabudowań. (Por. ust. 2 art. 50).

Art. 71.

Uprawniony do polowania może grunty leżące w obrębie obwodu łowieckiego ochraniać od szkód czynionych przez zwierzynę, wymienioną w art. 55, za pomocą ogrodzeń i innych środków, jednak w ten tylko sposób, ażeby środki te nie przeszkadzały posiadaczom gruntów w prowadzeniu gospodarstwa.

Nawet nieuzasadniona odmowa ze strony właściciela gruntów zezwolenia na poczynienie urządzeń zabezpieczających grunty przed szkodami wyrządzanymi przez zwierzynę nie uwalnia uprawnionego do polowania, który urządzenia te pragnie poczynić, od obowiązku wynagradzania

szkód wyrządzonych przez zwierzynę. Może on jedynie wystąpić na drogę sądową, aby opornego właściciela gruntów zmusić do znoszenia urządzeń zabezpieczających grunty przed wdzieraniem się zwierzyny.

Art. 72.

Jeżeli **szkody wyrządzane przez wilki lub dziki** przybierają **poważne rozmiary**, a właściciel lub dzierżawca polowania na obszarze na którym zwierzyna ta ma swoją ostoję, nie przedsięwzięje skutecznych środków celem zapobieżenia szkodom, **wojewoda** może na skutek podania osób poszkodowanych lub **z urzędu** zarządzić obławę na koszt właściciela lub dzierżawcy polowania w celu przetrzebienia zwierząt powyższych. Osoby wykonywające obławę nie mogą zabijać zwierząt innych.

Osoby, które złożyły podanie o zarządzenie obławy, obowiązane są dostarczyć bezpłatnie naganiaczy.

Obława administracyjna może być zarządzona jedynie wówczas, gdy wilki i dziki wyrządzają poważne szkody.

Z postanowienia, że obławę zarządzić można jedynie wówczas, gdy właściciel lub dzierżawca polowania nie przedsięwzięje skutecznych środków celem zapobieżenia szkodom, wynika, że każde zarządzenie obławy winno poprzedzać wezwanie właściciela lub dzierżawcy polowania do przedsięwzięcia środków zapobiegających szkodom. Czy środki te są skuteczne, orzeka wojewoda.

Zabicie innych zwierząt aniżeli tych, na które zarządzona została obława, karane być winno jako bezprawne polowanie w cudzym obwodzie łowieckim (art. 76 p. 3), o ile nie podpada pod inne, cięższą karą zagrożone przekroczenie łowieckie.

Do kosztów obławy, które obowiązany jest ponosić właściciel lub dzierżawca polowania, doliczyć należy koszty naganki jedynie wówczas, gdy obława została zarządzona z urzędu, w wypadkach bowiem zarządzenia obławy na skutek podania osób poszkodowanych, osoby obowiązane są dostarczyć naganiaczy, bez prawa żądania za to zapłaty,

ROZDZIAŁ V.

O władzach i postępowaniu.

Art. 73.

Opieka nad łowiectwem i nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych należą do **Ministra Rolnictwa, na obszarze województwa do wojewody i na obszarze powiatu do starosty.**

Przez wyraz „starosta“ rozumieć należy powiatową władzę administracji ogólnej, a przez wyraz „wojewoda“ — wojewódzką władzę administracji ogólnej.

Funkcjonariusze państwowi obowiązani są powiadamiać niezwłocznie miejscowego starostę lub najbliższy posterunek policji o dostrzeżonych przez siebie w czasie pełnienia swych obowiązków przekroczeniach przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych.

Z postanowienia art. 73 wynika, że sprawy łowiectwa należą w I i II instancji do władz administracji ogólnej (zespolonych) w III zaś instancji do Ministra Rolnictwa, który sprawuje zwierzchni nadzór.

Przez „starostę“ należy również rozumieć władze samorządowe o ile sprawują w zakresie poręczonym agendy władz I instancji administracji ogólnej.

Obowiązek donoszenia miejscowemu staroście lub najbliższemu posterunkowi policji o dostrzeżonych przekroczeniach przepisów łowieckich ogranicza się jedynie do tych wypadków, gdy funkcjonariusze dostrzegli przekroczenie podczas faktycznego wypełniania czynności służbowych. Obowiązek ten winien być spełniony, o ile czynność służbowa na to pozwala i w ten sposób, by czynność służbowa na tem nie ucierpiała.

Art. 74.

O ile postępowanie władz w artykule poprzednim wymienionych nie jest w rozporządzeniu niniejszem określone, stosować należy obowiązujące przepisy ogólne o postępowaniu władz administracyjnych.

Por. ustawę z dnia 1.VIII 1923 o środkach prawnych od orzeczeń władz administracyjnych. (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 712).

ROZDZIAŁ VI.

Postanowienia karne.

Art. 75.

Grzywną do pięćdziesięciu złotych karany będzie:

1. Kto nie okaże karty łowieckiej na żądanie osoby mającej nadzór nad przestrzeganiem przepisów o polowaniu;
2. kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje w odległości mniejszej niż sto metrów od cudzych zabudowań mieszkalnych lub kto poluje podczas nabożeństwa w niedzielę lub uroczyste święto w odległości mniejszej od dwu kilometrów od świątyni lub na cmentarzu;
3. kto ze strzelbą lub innemi narzędziami do łowienia zwierzyny bezprawnie chodzi po cudzych gruntach.

1) Karze przewidzianej w art. 75 podlega ten kto uzyskał wprawdzie kartę łowiecką, lecz z jakichbądź powo-

dów nie okazał jej osobie mającej nadzór nad łowiectwem. Obwiniony powinien udowodnić, że uzyskał kartę łowiecką, w przeciwnym bowiem razie podpada pod przepis karny art. 76 p. 1.

2) por. objaśnienia do art. 43.

3) por. objaśnienia do art. 35.

Art. 76.

Grzywną do dwustu złotych lub aresztem do czterech tygodni albo obiema temi karami łącznie karany będzie:

1. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje bez uzyskania karty łowieckiej;
2. Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na gruntach niestanowiących obwodu łowieckiego;
3. Kto poluje w cudzym obwodzie łowieckim bez zgody osoby uprawnionej do polowania;
4. Kto wyda pisemne zezwolenie na polowanie w swoim obwodzie wbrew przepisowi ustępu drugiego art. 27;
5. Kto poluje w czasie między zachodem a wschodem słońca wbrew postanowieniom art. 47;
6. Kto poluje z chartami lub psami gończymi na obszarze mniejszym niż dwa tysiące hektarów;
7. Kto poluje na przelotne ptactwo łowne na wybrzeżu morskiem w pasie kilometrowej szerokości.

8. Kto podbiera jaja, wybiera pisklęta lub niszczy gniazda ptaków niewymienionych w art. 50.

Przepis art. 76 pkt. 2 zawieszony jest art. 89 do dnia 1 marca 1928, względnie gdy polowanie zostało wydzierżawione do chwili wygaśnięcia umowy dzierżawnej (por. objaśnienia do art. 89).

Art. 77.

Grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni karany będzie:

1. Kto poluje na łosie lub jelenie wbrew postanowieniom art. 46 rozporządzenia niniejszego;
2. Kto poluje sposobami niedozwolonemi wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
3. Kto poluje w czasie ochronnym wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego;
4. Kto przekroczenia wymienione w punktach 1, 3, 8 art. 76 popełnia zawodowo.

Pod przepis karny art. 77 pkt. 2 podpada ten, kto poluje zapomocą środków wymienionych w art. 41 nie mając na to zezwolenia Ministra Rolnictwa zgodnie z przepisem ustępu 3 pkt. b. art. 51, o ile nie zachodzi wypadek polowania zapomocą żelaz, potrzasków, sideł i pułapek na zwierzęta wymienione w art. 50.

Pod przepis karny art. 77 pkt. 3 podpada każdy kto poluje w czasie ochronnym wymienionym w art. 49, jak również w czasie ochronnym rozszerzonym lub wprowadzonym przez Ministra Rolnictwa na podstawie art. 51, względnie z upoważnienia Ministra przez wojewodów.

Polowanie na zwierzęta wymienione w art. 49, na które Minister Rolnictwa na podstawie art. 51 pkt. b) polewać zabronił jest polowaniem w terminie ochronnym.

Przez popełniających wymienione w 1, 3 i 8 art. 76 przekroczenia zawodowo rozumieć należy osoby, które wy-

mienione przestępstwa popełniają stale dla osiągnięcia ztąd korzyści materialnych. Zwykli recydywiści nie są osobami popełniającymi przestępstwa zawodowo.

Przez wyraz „polowanie“ użyty w postanowieniach karnych rozumieć należy którąkolwiek z czynności wymienionych w art. 2, choćby nawet nie doprowadziła ona do przywłaszczenia zwierzyny.

Art. 78.

Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje:

1. na żubra karany będzie **grzywną do pięciu tysięcy złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy,**
2. na samicę łośia, na bobra lub kozicę karany będzie **grzywną do dwóch tysięcy pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu miesięcy.**

Art. 79.

Kto wbrew postanowieniom rozporządzenia niniejszego poluje na:

1. Świstaka, karany będzie **grzywną do tysiąca złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.**
2. na inne zwierzę, wymienione w art. 48, karany będzie **grzywną do pięciuset złotych oraz aresztem do sześciu tygodni.**

Art. 80.

Kto naruszy przepis art. 53 rozporządzenia niniejszego, karany będzie **grzywną do pięciuset złotych lub aresztem do sześciu tygodni,** nadto zwię-

rzyna lub świeże jej skóry ulegną konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Konfiskata zwierzyny jest karą dodatkową, która winna zawsze towarzyszyć karze głównej.

Przez sprzedawanie zwierzyny rozumieć należy również wystawianie i przechowywanie w celu sprzedaży w przedsiębiorstwach handlowych.

Ponieważ karą zagrożone jest zarówno sprzedawanie, jak i kupowanie zwierzyny, karze podlega nie tylko sprzedający, lecz również kupujący zwierzynę w czasie ochronnym, bez względu na to czy kupił dla dalszej odsprzedaży, czy dla własnego użytku.

Art. 81.

W wypadku popełnienia **przekroczeń** wymienionych w art. 75—80 **przez nieletnich** do lat czterech, rodzice lub opiekunowie karani będą za niedozór grzywną do 50 złotych.

Art. 81 ma zastosowanie jedynie w tych wypadkach, gdy zachodzi wyłącznie niedozór, nie ma natomiast zastosowania gdy rodzice lub opiekunowie stali się współwinnymi przez nakłanianie nieletnich do przestępstwa lub czerpanie z ich przestępstwa korzyści.

Art. 82.

Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę zastępczego aresztu według swego uznania z tem ograniczeniem, iż kara aresztu nie może przekraczać w wypadku wymierzenia jej za przekroczenia przewidziane w art. 75 — dni trzech w art. 76 — dwu tygodni, w artykułach 77 — 8 — trzech tygodni.

W wypadku wymierzenia grzywny za przekroczenie przewidziane w art. 78 zamiana grzywny na

areszt nastąpi zgodnie z przepisami zawartymi w ustawach karnych.

Porównać: 1) §§ 28 i 29 *a* i *b* kodeksu karnego z 15 maja 1871 r.

2) § 260 austr. kodeksu karnego.

3) art. 51 kodeksu karnego z 1903 r.

Art. 83.

Obok kary wymierzonej za przekroczenia przewidziane w artykułach 77 do 79 — należy orzec konfiskatę broni, za pomocą której dokonano przekroczenia, oraz zabronionych rozporządzeniem niniejszym narzędzi łowieckich bez względu na to, czy są one własnością skazanego, czy też osoby innej.

Przepis ustępu pierwszego niema zastosowania do broni myśliwskiej, której właściciel posiada kartę łowiecką i pozwolenie na broń. Broń ta będzie skonfiskowana jedynie w razie przekroczenia przewidzianego w punkcie trzecim art. 77 oraz w artykułach 78 i 79.

W razie orzeczenia kary głównej za przekroczenia wymienione w artykułach 77 — 79, konfiskata narzędzi zabronionych następuje zawsze, broni zaś myśliwskiej jedynie wówczas, jeśli obwiniony nie posiada karty łowieckiej, lub mimo jej posiadania, jeżeli dopuścił się polowania w czasie ochronnym lub przekroczenia z art. 78 i 79 rozporządzenia.

Art. 84.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie w cudzym obwodzie łowieckim należy do właściciela lub dzierżawcy polowania o ile nie ma zastosowania art. 80.

Niezależnie od tego właścicielowi lub dzierżawcy polowania za zwierzę bezprawnie zabite służy odszkodowanie równające się trzykrotnej wartości zabitego zwierzęcia.

Zwierzyna zabita lub złowiona bezprawnie na gruntach niewchodzących w skład obwodu łowieckiego ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych.

Art. 84 ust. 1 przewiduje wypadek, gdy osoba do polowania nieuprawniona zabije lub złowi zwierzynę w cudzym obwodzie łowieckim w czasie nieochronnym. Jedynie wówczas zabita lub złowiona zwierzyna należy do właściciela względnie dzierżawcy obwodu. Wskazuje na to powołanie się na art. 80, w myśl którego zwierzyna przewożona, przenoszona, kupowana i sprzedawana ulega konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych bez względu na to przez kogo i w jakich okolicznościach została zabita lub złowiona.

Odszkodowanie za bezprawnie zabite zwierzę służy właścicielowi (dzierżawcy) polowania zawsze, bez względu na to, czy zabita zwierzyna została mu wydana, czy też skonfiskowana na rzecz zakładów dobroczynnych. Pretensji swej może poszkodowany dochodzić na drodze sądowej.

Zwierzyna zabita na gruntach niewchodzących w skład obwodu łowieckiego ulega zawsze konfiskacie na rzecz zakładów dobroczynnych, ponieważ w tych wypadkach niema wogóle osób uprawnionych do przywłaszczenia zwierzyny na tych gruntach.

Art. 85.

Jeżeli jeden z czynów karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem podpadnie pod **surowszy przepis** innych ustaw, należy według tych ustaw karę wymierzyć.

Art. 86.

Do orzekania o czynach karalnych, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem z wyjątkiem czynów przewidzianych w art. 78 **powołany jest starosta.**

Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu dni siedmiu od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga według przepisów obowiązujących w pierwszej instancji sądowej.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji jest prawomocny.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1877 r. stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych zarządzeń karnych.

W razie, gdy ukarany orzeczeniem starosty zażąda przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju) postępowanie zaczyna się w tym sądzie na nowo, tak jakgdyby orzeczenia karnego wogóle nie było. Sąd nie jest w żadnej mierze związany orzeczeniem karnem władz administracyjnych. Z przepisu ustępu drugiego art. 86 wynika, że od orzeczeń karnych starosty nie przysługuje odwołanie i jeżeli ukarany w ciągu dni 7 nie zażąda przekazania sprawy sądowi, orzeczenie starosty staje się prawomocne. Możliwość przeniesienia sprawy do sądu wyklucza zwykły środek prawny od orzeczeń władz administracyjnych.

Por. §§ 453 — 458 ust. postępowania karnego z dnia 1 lutego 1877 i ustawę z dnia 23 kwietnia 1883 o wydawaniu policyjnych nakazów karnych z powodu wykroczeń (z b. ustaw pruskich str. 65).

Art. 87.

Do orzekania o czynach przewidzianych w art. 78 powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Art. 88.

Na obszarze mocy obowiązującej ustawy o postępowaniu karnem z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisu § 464 p. k.

Na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r. zamiast aresztu powyżej sześciu tygodni orzeka się więzienie.

§ 464 ustawy o postępowaniu karnem zawiera postanowienia w jakich wypadkach można wnieść odwołanie od wyroków sądów powiatowych. W myśl przepisu art. 88 rozporządzenia, od wyroków sądów powiatowych orzekających w sprawach przekazanych przez władze administracyjne można zawsze wnieść odwołanie do sądu okręgowego, niezależnie od przepisu § 464 u. p. k.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia końcowe.

Art. 89.

W wypadkach, gdy obwody łowieckie (okręgi) utworzone zostały na podstawie dotychczasowych przepisów, uważane będą za utworzone zgodnie z rozporządzeniem niniejszem do dnia 1 marca 1928 r. lub, jeżeli zostały wypuszczone w dzierżawę — do chwili wygaśnięcia umów dzierżawnych.

Przez obwody łowieckie (okręgi) utworzone na podstawie dotychczasowych przepisów należy rozumieć:

a) na obszarze działania galicyjskiej ustawy łowieckiej z dnia 13 lipca 1909 r. (Dz. u. kraj. z 10 stycznia 1910

Nr. 2 cz. II ustanowione przez starostwa w myśl § 11 cytowanej ustawy okręgi polowania samoistnego i spółek łowieckich.

b) na obszerze działania pruskiej ustawy łowieckiej z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. ust. prusk. 1907 str. 207) samoistne tereny łowieckie i zbiorowe tereny łowieckie utworzone w myśl przepisów § 4 — 12 tej ustawy;

c) na obszarze działania ustawy gospodarstwa wiejskiego (zb. pr. b. ces. ros. t. XII. cz. 2):

1) w byłej Kongresówce obszary o nieprzerwanej przestrzeni 150 morgów, na których osobom uprawnionym w myśl przepisów art. 358—362 ustawy gospodarstwa wiejskiego przed dniem 3 grudnia 1927 przysługiwało uprawnienie do wykonywania prawa polowania, — oraz

2) na ziemiach wschodnich — obszary na których osoby uprawnione w myśl przepisów art. 332 i 335 ustawy gospodarstwa wiejskiego przed dniem 3 grudnia prawo polowania bez przeszkody faktycznie wykonywały.

O ile umowa dzierżawna przestanie obowiązywać przed dniem 1 marca 1928 r., a wypuszczający w dzierżawę może w myśl przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie łowieckim użytkować polowanie samodzielne, tj. nie jest ograniczony do użytkowania polowania jedynie przez wydzierżawienie, przysługiwać mu winno do dnia 1 marca 1928 prawo samodzielnego użytkowania polowania, bez obowiązku zgłoszenia obwodu łowieckiego do rejestracji.

Powyższe zasady nie mają zastosowania do wypadków przewidzianych w art. 45 i 46 rozporządzenia o prawie łowieckim. Polowanie z chartami lub psami gończymi oraz polowanie na łosie — byki, a w województwach lwowskim i stanisławowskim również na jelenie byki może być po dniu wejścia w życie rozporządzenia o prawie łowieckim dozwolone jedynie o tyle, o ile właściciel polowania zgłosił do rejestracji obwód łowiecki odpowiadający pod względem obszaru wymaganiom art. 45 względnie 46, (zarządzenie Min. Roln. z dn. 16.XII.1927 Nr. 2288 L. I.).

Art. 90.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa kar-

nego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

O ile rozporządzenia wykonawcze dotyczyć będą zakresu działania innych Ministrów, rozporządzenia te wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Art. 91.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego, w czternaście dni po ogłoszeniu.

Jednocześnie z tem **uchylone zostają** na obszarze oznaczonym w ustępie pierwszym wszystkie przepisy w przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszem, a w szczególności:

artykuły 321 — 337, artykuł 338 w części dotyczącej zwierzyny, artykuły 339 — 374 376 — 406, 407 w części dotyczącej zwierzyny, 409 — 418 ustawy o gospodarstwie wiejskim (Zb. Pr. Ces. ros. tom XII cz. 2);

rozporządzenie Komisarza Generalnego Ziem Wschodnich z dnia 2 marca 1920 r. o polowaniu (Dz. Urz. Z. C. Z. Wschodn. Nr. 20/64 poz. 532);

ustawa łowiecka z dnia 15 lipca 1907 r. (Zb. Ust. Prusk. str. 207);

ustawa łowiecka z dn. 13 lipca 1909 r. dla Królestwa Galicji i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem (Dz. Ust. Kraj. 1910 r. cz. II Nr. 2);

ustawa łowiecka z dn. 19/25 marca 1883 r. (Zb. Ust.
Król. Węg. z 1883 r. poz. XX);

artykuły 247 — 251 i część 2 i 3 art. 623 kod. kar.
z 1903 r. oraz część I art. 623 kod. kar. z 1903 r.
o ile dotyczy polowania;

artykuły 292 — 295 i 368 p. 10 kod. kar. z 1871 r.

S P I S.

	<i>Str.</i>
Postanowienia wstępne	3
Rozdział I.	
O polowaniu	5
Rozdział II.	
O użytkowaniu polowania	6
Rozdział III.	
O ochronie łowiectwa	19
Rozdział IV.	
O wynagradzaniu szkód łowieckich i o ochronie od tych szkód	36
Rozdział V.	
O władzach i postępowaniu	48
Rozdział VI.	
Postanowienia karne	49
Rozdział VII.	
Postanowienia końcowe	57

SKŁAD BRONI, AMUNICJI

przyborów myśliwskich
i do rybołówstwa

R. Torchalski

WARSZAWA

Trębacka Nr. 7. Tel. 199-19.

Konto czekowe P.K.O. 12090.

**NA SKŁADZIE
BRONIE MYŚLIWSKIE:**

Forgerona, Stassarda, Husquarna
Augusta Francotta, Dumulena, Le-
paga, Fabrique Nationale, Sauera
i Syna, Braekersa sztucery Heyma
i Nowotnego, -- Bronie małokalibro-
we Fabrique National, Mausera
Walthera i Francotta. -- Pistolety
automatyczne -- Fabrique Natio-
nal Browningi we wszystkich ka-
librach-Mausera Kal. 6.35 dziesię-
cio strzałowe i Kal. 7.65 i inne.

Naboje myśliwskie, łuski i spłonki
z pierwszorzędných fabryk krajowych i zagr.

Na miejscu warsztaty repera-
cyjne egzystujące od roku 1840.

**NA ŻĄDANIE WYSYŁAMY
NASZE CENNIKI**

PANOM WOJSKOWYM I URZĘDNIKOM
dajemy najdogodniejsze warunki.

Biblioteka Muzeum i Inst. Zoologii PAN

K. 2068

1000000000434

KUPOJCIĘ NIEZAWODNY NABÓJ
„POCISK”
CAŁKOWICIE WYKONANY W KRAJU